Den ståndaktiga

Fritänkaren

Nr. 146 Maj 2006

Fjortonde årgångens femte nummer

Innehåll :

Den bästa boken om Förintelsen *(Jean-François Steiner)*	2
Bellman som musiker	2
Nya rön om Mozarts sjukdomar och död	3
Sedda filmer	4
Shakespearedebatten, del 78	5
Kort om rättsprocesserna kring ”Da Vinci-koden”	7
Ahasverus minnen, del 57: *Giordano Bruno*	8
Kalender, februari 2006	10
Succéresan, del 1	10
Den besynnerliga bombresan, del 20 : *Att skapa ett hem*	11
Dröjsmålsresan, del 10 : *Vändpunkten*	13
Jubileumsresan, del 5: *Chock i Kausani*	14
Lycklig resa med komplikationer, del 7: *Nya Rothangmardrömmar*	16
Regnflykten, del 17 : *Katastrofen vid Shilla*	17
Länstolsresan, del 23 : *Möte i Triund*	18

Fritänkaren ägnar sig mest åt litteratur, musik, film, politik, filosofi, religion och resor men även åt annat. Den är inte på något sätt anknuten eller ansluten till någon ideologi eller åskådning av vad slag det vara månde, utan tar tvärtom avstånd från varje institution som kräver okritisk underkastelse, och är helt oberoende humanistisk.

Redaktion : C. Lanciai, Ankargatan 2 A, 414 61 Göteborg, tel. 031-247887.
Postgiro : 621 39 94 – 4 (”Fritänkaren”, C. Lanciai)
Årsprenumeration: 250 kr (även i Danmark och Norge; i Euroland: 30 Euro)
Tvåårsprenumeration : 350 kr (40 Euro)
I Finland kan avgifter insättas på *Aktia bank*, kontonummer 405510-667802 (avgiftsfritt).
IBAN-nummer för folk som eventuellt vill betala prenumeration även från annat utland:
SE37 5000 0000 0500 7297 2165
Bic-code: ESSESESS
Redaktionsslut för detta nummer : 23.4.2006
Copyright © C. Lanciai med medarbetare

Letnany 167

Det nästsenaste numret av *Fritänkaren* finns numera alltid tillgängligt på nätet i HTML-format jämte andra skrifter på följande adresser: http://hem.fyristorg.com/aurelio
www.fritenkaren.se
e-post-adress : lanciai@hem.utfors.se

WSN 1652-0122

Den bästa boken om Förintelsen

Det är kanske vad man skulle kunna kalla Jean-François Steiners bok *"Treblinka"* från 1966, en 400-sidig bok outhärdlig läsning som uteslutande består av obönhörlig konkret realism. Treblinka intog en särställning bland nazisternas koncentrationsläger, då det var banbrytande i sin experimentella karaktär och då det sedermera fullständigt förintades nästan utan att lämna något spår kvar efter sin existens. Endast 40 judar överlevde det medan 870,000 förintades från sommaren 1942 till den 2 augusti 1943. Det var hit alla Warszawaghettots judar fördes under den stora tömningen av det största av alla ghetton, och endast tusen judar hölls där levande som kapos, likbrännare och likgrävare medan alla andra förintades. Auschwitz finns kvar i hela sin fruktansvärda lägerarkitektur med kremationsugnar, tortyrkällare och gaskamrar intakta medan tyskarna faktiskt nästan hann utplåna alla spår efter verksamheten i Treblinka. Det var Himmler själv som våren 1943 efter Warszawaghettots slutstrider begav sig dit och gav order om total likvidering av hela lägret med systematisk utplåning av alla spår, vilket innebar uppgrävandet och kremerandet av 870,000 lik ur tusentals massgravar. De hade nästan lyckats om internerna inte hade gjort uppror. Det är detta boken handlar om.

Det var långsamt men säkert som upprorsstämningen och revoltbeslutsamheten byggdes upp under Treblinkas makabra ettåriga karriär som det ledande förintelselägret före Auschwitz, men varje detalj i dessa förberedelser har författaren lyckats dokumentera genom de fyrtios vittnesbörd som överlevde. När revolten slutligen genomfördes levde ännu tusen judar i lägret, 600 av dessa lyckades rymma levande till skogs, men endast 40 av dessa klarade sig intill krigsslutet och längre. Det här är rätt bok att sätta under näsan på revisionisterna, som påstår att Förintelsen aldrig ägde rum eller som försöker bagatellisera den. Varje moment i tyskarnas ofattbara grymhets metodik och överlagda systematisering finns kartlagt och framlagt i svart på vitt från försöksförintelsen av Vilnas judar i Litauen med lärdomarna därifrån till de första försöken med gasning i bilar och till den småningom utkristalliserade slutgiltiga lösningens standardformel i det grymmaste avrättningsmaskinerisystem som någonsin konstruerats och tillämpats av människor. Det är outhärdlig läsning alltigenom i sin nakna hänsynslöst realistiska dokumentation, men ack så angelägen och viktig att aldrig låta falla ur minnet.

Bellman som musiker

Det har sagts om Bellman, att inte en enda av hans melodier är hans egen, att han som musiker bara levde på att stjäla från andra. Det är en sanning som behöver modifieras. Faktum är, att varenda en av Bellmans melodier är hans egen fastän de är lånade från andra, men endast delvis. Få diktare har varit så musikaliska som Bellman, och vad han gjorde gjorde även de flesta professionella musiker på hans tid. Den musik som spelades offentligt visade sig vara verkligt effektiv och livsduglig om den återanvändes, det vill säga om andra musiker kunde memorera den och bygga vidare på den. Detta levde redan Händel högt på, han lånade melodier och idéer fullständigt utan skrupler, ty det var det man gjorde på den tiden i synnerhet i Italien. Det är helt normalt att man till exempel plötsligt känner igen Pergolesi när man hör Alessandro Scarlatti eller att mycket av det som Mozart skrev redan fanns i sin grundläggande form hos Gluck. Mozarts musikminne var för övrigt så fenomenalt, att Allegris *"Miserere"* var en Vatikansk statshemlighet tills Mozart fick höra det och skrev ner det från minnet. Först därmed blev det offentligt och publicerat.

Man känner ständigt igen främst Händel, Haydn och Mozart hos Bellman. Vad som skiljer Bellmans versioner från originalen är, att Bellman bara uppsnappat någon idé hos originalen som han sedan bearbetat på sitt eget sätt och formfulländat till en perfekt

melodi, och som melodier är de mera formfulländade än originalen. Alla Bellmans melodier är fullkomligt perfekta med oförglömligt ren melodik och felfri harmonik. Ibland möter man till och med helt originella melodier med mera raffinerad harmonik i synnerhet i moll, som mera erinrar om uråldriga svenska folkvisor, exempelvis *"Liksom en herdinna"*. Det unika med Bellman är att hans melodier är helgjutna samman med sina texter, som alltid helt är Bellmans egna. Han är därmed en föregripare av Schuberts enastående förmåga att på samma sätt sammangjuta musik med en text, medan dock i Schuberts fall alla hans melodier är helt hans egna medan ingen av texterna är det. Denna skola skulle fortsättas genom Schumann och Brahms, och även i Sverige har vi två direkta fortsättare av Bellmans konst: Birger Sjöberg och Evert Taube.

Den kanske högst begåvade var Birger Sjöberg, vars samtliga melodier och texter är helt originala, och som även utarbetade detaljerade ackompagnemang därtill för både gitarr och piano. Bellman fabricerade bara melodierna och lämnade därmed fältet fritt för vem som helst att ackompagnera dem hur man ville. Detta har tacksamt utnyttjats till fullo, man har aldrig tröttnat på att stöpa om Bellmans melodier i så många och olika former som möjligt, vilken process fortsätter än idag. Så tacksamma är Bellmans melodier att göra så mycket av, just för att de är så perfekt formade som de är från början.

Bellman har mycket gemensamt med Mozart – samma bekymmerslöshet och flärd, samma slarv och synbara ytlighet, samma oförbätterlighet och samma sorts tragik, och ett mycket liknande geni med tillvaratagande av det bästa av rokokotiden. Mozarts och Bellmans musik passar därför bra tillsammans, de var själsfränder även om de aldrig träffade varandra, och liksom Mozart inte tålde de nya barbariska tidernas törnar som blev världsdominerande efter franska revolutionen for även Bellman illa och tog slut efter mordet på Gustav III, som hade räddat hans liv och skaldegärning med att upphöja honom till hovpoet med en fast pension, vilken slarvades bort efter mordet på konungen, vilket föranledde en dålig vän till att förkorta Bellmans liv med att bura in honom hos högvakten, vilket knappast var ämnat att förlänga hans liv eller förbättra hans hälsa. Vilken känslig poet och musiker kunde acceptera en sådan förnedring efter att hela sitt liv ha ägnat sig åt att ta till vara livsskönheten i Gustav III:s, rokokotidens och upplysningstidens mera konstruktiva dagar?

Nya rön om Mozarts sjukdomar och död

Den mest vederhäftiga utredningen av denna omfattande sjukjournal har väl gjorts av Peter J. Davies, som i sin katalog stödjer sig på en lång rad väsentliga Mozartbiografier. Rapporten kan summeras med att Mozart dog av allt utom av syfilis.

Den direkta dödsorsaken synes ha varit en streptokockinfektion, men denna hade en lång bakgrundshistoria av besläktade infektioner. Den sista attacken var bara den sista spiken i kistan, medan den första slogs in i Mozarts sköra kropp redan när han som sexåring av sin far tvingades ut på farligt strapatserande och stressiga turnéer. Denna den första streptokockinfektionen 1762 upprepades sedan 1766, 1784 och 1787. Däremellan hade han endemisk tyfus 1765, gulsot 1771 utom många andra sjukdomar och infektioner, men det allvarligaste var utvecklandet av Schönlein-Henochs syndrom som komplikation av streptokockinfektionerna. Detta syndrom resulterar i ständigt återkommande njurproblem (med blod i urinet) och bestående skador i njurar och lever. Då sjukdomen synes försvinna är den lätt att förtränga och nonchalera, men dess värre återuppträder den. Vid dess återinfinnande sommaren 1791 uppstod en njurförgiftning, och därmed var det kört. Den slutliga streptokockinfektionen uppträdde 18 november och ledde till hjärnblödning bland mycket annat.

Genom denna grundliga översikt kan man dra den konklusionen att Mozart (oavsiktligt) mördades från början redan av sin far som körde för hårt med sitt lovande

underbarn. Att Mozart själv hade en fallenhet för att missköta sig och i synnerhet sina infektioner, då de ändå alltid tycktes gå över, innebar komplikationer som dock allesammans var beroende och följdenliga av den första infektionen, som enbart den överambitiöse målsmannen kan hållas ansvarig för.

Sedda filmer

”Timmarna” är en utomordentligt intressant film för finsmakare med framför allt gräddan av samtidens skådespelare i glänsande roller, där dock priset tas av Meryl Streep som ensamstående moder med fullvuxen dotter och Ed Harris som hennes Aidssjuke särbo, en poet, som just fått USA:s högsta poetiska utmärkelse och som därför skall firas. Meryl Streep drar i gång hela festapparaten medan den döende Ed Harris milt sagt är nervös inför jippot. Han kallar henne ’Mrs Dalloway’ efter hjältinnan i Virginia Woolfs roman med samma namn, men detta är bara ramberättelsen. Två andra kvinnoöden spökar i filmen. Den ena är Virginia Woolf själv med alla sina nojor och komplex spelad av Nicole Kidman, medan den andra är en hemmafru i Los Angeles under 50-talet spelad av Julianne Moore. Denna kvinna verkar föra den perfekta existensen som lycklig hemmafru åt en exemplarisk och trogen man och deras lille son, men ändå lämnar hon hemmet för att allvarligt överväga ett självmordsförsök utan förklaring varför. Senare, när hon givit sin man även en dotter, överger hon plötsligt familjen och blir bibliotekarie i Canada. Under sin självmordsbegrundan läser hon ”Mrs Dalloway” av Virginia Woolf.

Nicole Kidman är den enda icke tillfredsställande rolltolkningen i detta stjärnpussel. Manusförfattaren har icke förstått Woolf, eller också har Nicole Kidman förvridit henne till en karikatyr. Hon begick ju som bekant självmord 1941 men var då redan närmare 60 år fyllda, och det var hennes första nya självmordsförsök på nästan 40 år.

Det intressanta och betagande med filmen är hur dessa tre kvinnoöden förenas genom Ed Harris, som visar sig vara Julianne Moores son som fullvuxen, som aldrig vuxit ur sin modersbundenhet eller kommit över traumat av hennes plötsliga oförklarliga övergivande av familjen. Nervpressen inför Meryl Streeps stora firande blir för svår för honom, och han begår självmord strax före festen. Han smiter alltså från sin egen fest på sämsta tänkbara vis. Till begravningen kommer hans mor Julianne Moore mycket åldrad, så att Meryl Streep får möta henne. Båda dessa har för Ed Harris varit Virginia Woolfs ’Mrs Dalloway’.

En inte oväsentlig roll i filmen spelar Philip Glass’ suggestiva musik, som är hans bästa hittills och förtätar stämningen och accentuerar spänningen nästan till det outhärdliga i för övrigt helt enkla och vardagliga scener. Vad man kan invända mot filmen är vissa krystade element i intrigen – alla de lesbiska och homosexuella förhållandena och deras ständiga ältanden. Inte konstigt att Ed Harris begår självmord.

Den andra mycket sevärda filmen under perioden var Jonas McCord's mycket tänkvärda *”The Body”*, som vi recenserat här en gång förut. Den var väl värd att ses om. En agnostisk kvinnlig arkeolog (utmärkt spelad av Olivia Williams) upptäcker en grav som visar sig innehålla benresterna av ingen mindre än Jesus Kristus. Det blir stor uppståndelse inom Mossad, Vatikanen, de ortodoxa judarna och palestinierna. Mossad vill använda sig av benen som utpressningsmedel till att få Vatikanen att erkänna Israel, palestinierna ser i sin tur de attraktiva benen som en möjlighet att få Vatikanen att erkänna Jerusalem som deras huvudstad, medan Vatikanen skälver i grunden och skickar ut en konflikterfaren präst (Antonio Banderas) att fastställa att benen inte kan vara Jesus. Tyvärr kommer han till just den konklusionen att de inte kan vara någon annans. En huvudansvarig präst och arkeolog (Derek Jacobi) begår självmord, och situationen kan knappast bli mer infekterad och tillspetsad. Det intressanta är just diskussionen kring den ofrånkomliga möjligheten att Jesus inte alls uppstod från de

döda utan dog på riktigt och inte var mer än en dödlig människa, en möjlighet som Vatikanen och hela världskristenheten förr eller senare måste tvingas till konfrontation med. Att avfärda möjligheten som omöjlig duger inte, och prästen (Antonio Banderas) drar till slut heroiskt konsekvensen av denna ofrånkomliga möjlighet.

Den verkliga klassikern var dock Jean Renoirs ”Den stora illusionen” från 1937 med Erich von Stroheim i sitt livs praktroll som tysk officer och invalid i första världskriget med krigsfångar som Jean Gabin och Pierre Fresnay, jämlik officer, på sitt ansvar. Den har allmänt bedömts som en av världens tio bästa filmer genom tiderna och står sig bra som sådan fortfarande. ’Den stora illusionen’ i fråga är att någon i detta krig egentligen hade någonting att kämpa för, då det egentligen bara förintade alla illusioner som någonsin funnits. Samspelet mellan Stroheim och Fresnay som likvärdiga officerer som möts över gränserna och båda tvingas konfrontera sin hopplösa tragedi, som är hela världens och tidens, är mästerligt och oförglömligt, medan Jean Gabin är mera den allmänna soldaten som trots allt överlever – någon måste ju göra det. Denna ädelt pacifistiska film, som andas mycket av första världskrigets tillförsikt att det trots allt måste ha haft det goda med sig att det var det sista av alla stora krig, med alla sina oavvisliga pacifistiska argument, hade dock tyvärr ingen avskräckande inverkan på det anryckande andra världskriget, som bröt ut bara två år senare.

En komedi av helt motsatt slag var den uppsluppna *”The Anniversary Party”* från 2001 om ett äkta pars firande som efter sin första skilsmässa återförenats och därmed faktiskt överlevt sex års äktenskap. Även denna film glänser av strålande samtidsstjärnor som Kevin Kline och Gwyneth Paltrow som festens *femme fatale* och *clou,* men grejen är den att festen spårar ur och kommer av sig, precis som den i filmen i flera scener citerade *”The Party”* med Peter Sellers från 1969, som denna är en uppenbar pastisch på, och det är Gwyneth Paltrow som leder urspårningen och gör den definitiv. Alla äktenskap handlar mest om skilsmässor, barn är icke önskvärda för karriären och aborteras i smyg, ingen blir stjärna utan att falla och förfalla till dryckenskap eller drogberoende, ingen karriär förekommer utan sina lögner och missfall, och ändå är det en festlig och mänsklig film. Jennifer Jason Leigh spelar huvudrollen, en alltid tveksam aktris, aldrig vacker, aldrig renodlad som karaktär, ytterst tvivelaktig åt alla håll, men alltid intressant. Alan Cummings är den äkte mannen, som ständigt gör sig allt löjligare och bara bidrar till urspårningen hela tiden. Festens höjdpunkt nås när det visar sig att Gwyneth Paltrow som present åt det äkta paret har med sig ecstasy till alla, därav blir alla saliga, därmed måste man fråga sig om filmens mening är att propagera för ecstasy, den visar till och med hur man undviker att få hjärnskador genom drogen, de inbillar sig i sitt dumma självbedrägeri att man kan lura droger, medan detta ’lyckliga’ sexåriga äktenskap sedan utmynnar i ett dundrande stormgräl inför hela Los Angeles och festyran sedan kommer av sig totalt genom en plötslig totalt oväntad tragedi från oanat håll genom festens enda icke deltagare – kort sagt, en intressant interiör från dagens mänskliga elände i Hollywood, som kan ge en aning om varför det kommer så extremt många och dåliga filmer därifrån.

Shakespearedebatten – del 78.

Det har utspunnit sig en intressant debatt om huruvida drottning Elisabet I kunde ha varit mor till Francis Bacon. *EW:*

”En rad dokument och vittnesmål presenterar en rad indicier:

1. Omkring 20 kärleksfulla brev skrivna av drottningen till sin ”käre Robin” (Leicester), det sista bara två veckor före hans död 1588.

2. Ett omfattande material anekdoter om deras förhållande (som Elisabets raseri när han gifte sig med andra, etc,) som får stöd genom ekonomiska rapporter om att hon

skaffade honom egendomar som Kenilworth (på hundra engelska kvadratmil) och summor på upp till £75,000, olika monopol och andra gåvor. Många anekdoter berättar om hur hon sov med honom, stannade hela natten i hans våning, lät bygga privata lägenheter till stora hus längs hennes processionsvägar med förbindelse till hans privata bostäder, m.m.

3. En skriftlig hänvisning till ett giftermålskontrakt mellan Elisabet och Leicester som skulle ha ägt rum vid Penshurst och som signerades av många vittnen vidimerat av den 9-e eller 10-e lorden av Pembroke som ägde stället.

4. Äktenskapet skall ha bekräftats genom brev från de spanska ambassadörerna till Filip II. Äktenskapet ingicks strax före Bacons födelse. Även om de var gifta hade Bacon varit oäkta genom lagen fastän Leicester tidigare hade försökt få en lag genomförd som hade legitimerat vilka barn drottningen än födde.

5. Bacons moder skrev tre brev som finns bevarade där hon indikerar att Bacon var hennes ”myndling, inte hennes son”.

6. Lady Anne Bacon var Elisabets förtrogna och främsta hovdam och därför den mest troliga att ta hand om ett eventuellt barn av Elisabet.

7. Bacon förföljdes hela sitt liv av rykten om sin oäkthet. I ett brev från Bacon till Cecil ber han denne sätta stopp för sin skyddsling Coke som ideligen kallade Bacon för bastard både på latin och i sina tal inför parlamentet.

8. Shakespeares verk vimlar av illegitimitetens dilemma intill besatthet.

9. Bacon försökte få drottningen att acceptera en lag som erkände alla barn som födda inom äktenskapet även om de var avlade före äktenskapet. Drottningen vägrade.

10. Bacon's kaplan och testamentsförvaltare pastor William Rawley (kusin till Walter Raleigh) skrev en biografi över Bacon vars första rad förkunnar:

”Francis Bacon, sin tids och sin nations ära, lärdomens utsmyckare och utsmyckelse, föddes i York House, eller York Place, vid the Strand, den tjugoandra januari i Herrens år 1560.”

Rawley, som bodde i London när Bacon var lordkansler och bodde i York House, och som i egenskap av Bacons kaplan troligen själv även bodde i York House, visste mycket väl att Bacon ’officiellt’ var född i York House, och ändå kommer han med ett sådant påstående och det i en 1600-tals bästsäljare och inte i någon privat utgåva.

Den enda slutsatsen att dra från Rawleys förvånande anmärkning är att Bacon inte var född i York House utan i York Place.

11. Bacon kallar sig själv en bastard direkt efter att han skriver att han söker tjäna mänskligheten men i ’föraktlig förklädnad’. I sitt offentliga liv bar Bacon aldrig någonsin någon föraktlig förklädnad.

”Och när jag som mest tänkte på Fred och Ära föll Din hand tung över mig och ödmjukade mig, enligt din tidigare Älskande Godhet, och behöll mig i Din faderliga skola, inte som Bastard men som ett barn.”

Bacon väntade sig inte att detta skulle publiceras, men Rawley trotsade Bacons önskningar och publicerade massor av verk som jag tror aldrig hade publicerats annars.

Det finns ytterligare indicier i samma riktning, som hur den spanske ambassadören undersöker drottningens tvätt för att se om hon hade mens och skriver till Filip II att han tror att hon är havande, etc.

Dessutom förklarades Bacon i praktiken för bastard vid hovet när hans halvbror med framgång stämde honom för att få tillbaka egendomar som fader Bacon lämnat till Francis i sitt testamente.”

John Bede:

”Löjligt. Försöker du vara rolig? Elisabet kunde inte få barn med någon, och som gammal döende ungmö undersöktes hon utförligt av en professionell läkare som fann henne vara ”fullständigt intakt”. Å andra sidan kände hon sig och tog hon på sig rollen

som en moder för hela nationen, vilket gör henne till en moder för varje samtidig brittisk medborgare."

Laila Roth:

"Här är bestämt något misstag. Här har vi två Baconianer, den ena hävdar att drottningen dog som en gammal ofruktbar jungfru, "fullständigt intakt", enligt obekräftade bevis, medan den andra är säker på att drottningen åtminstone gav liv åt någon Bacon. Varken den ena eller andra tesen borde vara särskilt svår att bevisa, om någon av dem alls är sann. Härmed utmanar vi våra ärade Bacon-förkämpar till att demonstrera vilkendera av dessa båda motsatta teorier som alls har något bevis bakom sig att falla tillbaka på."

- Laila Roth, neutral Derbyit.

Varken EW eller John Bede tog upp den kastade handsken, varför man får förmoda att ingendera kunde bevisa sina teser.

Christian:

"Det huvudsakliga Marloweproblemet är att man inte kan tillskriva honom någonting alls med någon säkerhet. Han är lika ogenomtränglig och odefinierbar som diktaren bakom sonetterna. Emellertid är både Bacon och Jonson fullständigt konkreta, eftersom de publicerade vad de betraktade som sina viktigaste verk under sina egna namn. Emellertid rimmar inte Bacons stil med Shakespeares, vilket är det huvudsakliga Bacon-Shakespeare-problemet,vilket så gott som säkert gör Bacons eventuella författarskap till Shakespeare omöjligt, vilket dock inte utesluter honom som redaktör.

Å andra sidan finns det för många Marlowe-Shakespeare-överensstämmelser för att dessa skall kunna ignoreras. Vi har de tre "signaturerna" under Marlowes porträtt, i en av sonetterna och i en passus i "Perikles" om att "vad som när honom förtär honom". Vi har den märkliga sonetten nr 74 som direkt synes förklara Deptfordhändelsen som en skenbar men symbolisk död som hade överlevts på mera ont än på gott. Vi har de sällsamma vinkarna från Blount och Thorpe och andra ännu märkligare vinkar i "Som ni behagar" och i det annars oförklarliga fallet Christopher Sly i "Så tuktas en argbigga". Det finns alltför många vinkar, för att inte tala om parallellismerna, som är tallösa och som bara därför tenderar att bli försummade och ignorerade. Och framför allt har vi hos Marlowe det bästa motivet av alla för att gå under jorden och dölja sitt namn och sitt liv från allmänhetens insyn genom det praktiska hotet från Stjärnkammaren (Englands inkvisition) förvärrat genom angivelsen från Richard Baines av Marlowe för ateism, homosexualitet och falskmynteri. 'Shakespeare' som skådespelare i gott förhållande till alla, med sund ekonomi och tillräckligt med tolerans för att till och med låta en sådan som mördaren Ben Jonson uppträda på scenen som mer än bara skådespelare, var den perfekta skölden och täckmanteln för en 'dold poet' som ensam hade det perfekta skälet till att förbli dold, eftersom han bara på det sättet kunde få vara i fred som officiellt död."

Kort om rättsprocesserna kring "Da Vinci-koden".

Författarna till boken *"The Holy Blood and the Holy Grail"* (1982), Michael Baigent och Richard Leigh, (se Fritänkaren nr 75, mars 1999) som stämt Dan Brown för plagiat, har förlorat processen, så nu kan ingenting hålla tillbaka Dan Brown eller filmen på hans bok längre. Domarna kom fram till att Dan Brown uttryckligen i sin bok framhållit att han *inspirerats* av de tidigare kollegerna och deras sensationella uppgifter till att skriva

romanen, alltså har Dan Brown bara fått idén från dem men skrivit sin bok själv utan att kopiera någon annan.

Därmed är det ingalunda bekräftat att Browns, Leighs och Baigents teorier är riktiga. Tvärtom har dessa bestridits med vederhäftiga bevis – medan dock samtidigt lika vederhäftiga bevis producerats från motsatta hållet till stöd för romanernas fantastiska hypotes om att Jesus fått barn med Maria Magdalena som gett upphov till bl.a. det merovingiska konungahuset. Det enda säkra är därmed, att de teorier som romanerna lägger fram inte kan bevisas vara vare sig riktiga eller oriktiga.

Ahasverus minnen, del 57 : *Giordano Bruno.*

I samband med Michel de Nostradamus måste jag också bekänna mitt samröre med Giordano Bruno. De hörde på något sätt samman, och när jag förlorat kontakten med Nostradamus sökte jag efter en lämplig efterträdare till hans vilda spekulationer i det stora andliga okända. Och jag fann honom. Det var en ung pigg pojke besatt av en formidabel vetgirighet i en by inte långt från Neapel. Och jag visste att jag åter hade funnit en värdig lärjunge, kanske värdigare än alla andra.

Om det var någon som någonsin gav mig dåligt samvete var det Giordano Bruno. Jag hjälpte honom fram på livets väg i så hög utsträckning jag någonsin kunde, och aldrig har jag funnit en högre glädje i att tillfredsställa den fullständigt gränslösa vetgirigheten hos ett överbegåvat barn. Ingen av encyklopedisterna, ingen av upplysningsfilosoferna, inget musikaliskt eller matematiskt geni, ingen var så begåvad som Giordano Bruno. Och vad gjorde väl då jag med hans ovärderliga begåvning? Jo, jag tillfredsställde den i så hög grad att han ohjälpligt kom i direkt kollisionskurs med kyrkan, som just då lämpligt nog höll på att bli som allra farligast för allt vad tankepionjärverksamhet hette.

Jag var aldrig stoltare över honom än då han klargjorde för mig sina resultat angående astronomin. Kopernikus och hans teorier om att jorden och planeterna rörde sig runt solen var en självklarhet – denna den tidens största hädelse var för honom ingenting att diskutera. Men han gick längre. Han kom fram till att alla stjärnor var solar som vår sol och att universum var oändligt. Han hade hittat vägen ut ur rymden och ut ur alla begränsade världar direkt ut i oändligheten, och därmed var all auktoritet i världen satt ur spel på lång sikt, ty alla auktoriteter och särskilt påven grundade hela sitt välde och hela sin livsstrategi på att begränsa världen, både den fysiska och vetandets värld, för alla andra, det vill säga alla dem som de härskade över och hade makten att kontrollera.

Giordano Bruno räknade också ut att jorden måste vara tillplattad vid polerna, och sedan avbröts hans arbete. Han fick varningar. Han var då i Padua, och han litade fullkomligt på den gode vän han bodde hos, som hade honom i sin tjänst, och som förrådde honom åt inkvisitionen. Jag har glömt hans namn – må historien glömma det också. Jag fick aldrig klart för mig om det låg homosexualitetsproblematik bakom förräderiet eller om det var avund eller bara vanligt groll. Giordano Bruno var då känd över hela världen, han var alla Europas universitets erkända högsta lärdomsmästare, han var Erasmus efterträdare på lärdomens högsta tron, han var universellt respekterad och vördad, och alla hov hyllade honom från Böhmen till Westminster, från Paris till Wittenberg. Han var hemma och erkänd överallt. Men en inskränkt kanske kärlekskrank eller bara förargad idiot blev arg på honom för en småsak och överlämnade honom åt inkvisitionen. Han kanske bara tyckte att Giordano Bruno blivit högfärdig och därför ville ta ner honom på jorden, eller han kanske blivit sårad av Giordano eller fått sina cirklar rubbade – hela sanningen kommer vi aldrig att få veta. Men att anklaga Giordano Bruno för hädelser inför inkvisitionen var det samma som att

hopplöst mörda honom genom det nedrigaste tänkbara bakhåll och lömskaste tänkbara förräderi – kanske det värsta i hela lärdomshistorien.

Endast en gång fick jag träffa min lysande lärjunge i Rom. Det var lika svårt att få träffa honom som det senare var med Cagliostro, men Bruno fick jag i alla fall tala öppet med. Det hade aldrig gått, sade en svartkåpad munkfångvaktare till mig, om inte Giordano Bruno själv hade insisterat på att få tala med sin ende tänkbare biktfader. Det hade inte heller gått om någon i Vatikanen hade känt till att jag var jude.

Jag grät när jag såg honom. Han var avtärd och mycket blek, och han tittade på mig med samma sorts blick som jag långt senare skulle möta så många av i de tyska koncentrationslägren när de befriades 1945. Det var den innerligaste tänkbara blick, stor och oändligt uttrycksfull men bara full med avgrunder av bottenlösa lidanden. Giordano Bruno förtvivlade, och det var inte litet det då det handlade om den tidens störste ande.

"Jag har bett er hit, fader, för att be er om en enda sak."

"Min son, det är mitt fel att du är här."

"Inte alls. Jag är tacksam, fader, för allt vad du har gjort för mig, ty utan dig satt jag inte här." Han log. Det var en värmande solstråle mitt i Vatikanens mörkaste helvete. Jag kände igen honom. "Jag ville bara be er om en enda sak. Jag behöver ett råd. De kommer att bränna mig offentligt som kättare om jag inte återtar alla mina hädelser. Skall jag göra det? Om ni säger ja gör jag det."

"Du har aldrig gjort dig skyldig till hädelser, Bruno."

"Jag vet, men jag har förnekat den biologiska möjligheten att Gud, som ju bara är ande, skulle ha kunnat göra en jungfru med barn och sålunda kunnat avla en son av kött och blod. Detta menar alla heliga män i hela världen att är tidernas svåraste hädelse."

"Och tror du då verkligen att de skulle skona dig om du återtog en sådan vanlig självklarhet?"

"Jag vet inte."

"Har du aldrig sett en autodafé i Spanien? Har du inte sett häxor brännas på bål, hur de har ångrat sig och bekänt i sista minuten och då skonats från flammorna på så sätt att de snabbt blivit strypta på bålet i stället utan att ens befrias emellan?"

"Jag har nog hört talas om det."

"Tror du att sådana stackars offer för din heliga kyrka höll fast vid sin ånger när de stryptes? Nej, de återtog samtliga vartenda ord av alla sina bekännelser och hela sin ånger. Och de dog samtliga med en rättmätig förbannelse som sitt livs sista tanke över hela den kyrka som i sin helighets namn avrättar oskyldiga. Vems parti tar du? De oskyldigas eller mördarnas?"

"Ni dömer mig alltså till bålet, fader?"

"Jag är den siste som dömer dig, ty jag är den förste som helgonförklarar dig inför evigheten vad som än sker med dig och vad du än gör. Valet är ditt. Jag kan bara förespegla dig verkligheten och vilka val du har."

"Tack, fader. Jag visste det nog på förhand."

"Vad då?"

"Att jag inte hade något annat val än sanningen."

Och han böjde ner sitt huvud. Bikten var klar. Jag gav honom syndaförlåtelsen, som sig hövdes, men han avbröt mig mitt i och sade:

"Hyckla inte, fader. Jag vill inte skiljas från dig med ett sådant intryck av dig som det sista. Vi vet båda vad vi båda tänker."

Jag avbröt givetvis syndaförlåtelsen. Den behövdes inte. Men mina tårar strömmade. Min skuld till allt detta var total. Så kändes det. Och jag visste, att jag aldrig mer skulle få en lärjunge som Giordano Bruno. Men när jag gick med gråten ljudlöst flödande hörde jag hans röst bakom mig:

"Tack, fader, för att ni kom. Nu ser jag evigheten öppen framför mig, och du är med mig i den. Vi ses igen."

Jag vände mig inte om. Hans ord var mer än att få se hans välskapta finlemmade kropp en sista gång i dess böjda men samtidigt så upphöjda förnedring – över alla auktoriteter i hela världen.

Kalender, maj 2006

1	Empire State Building i New York fyller 75 år.
6	Doktor Sigmund Freud fyller 150 år.
8	Sir David Attenborough 80 år.
9	Albert Finney 70 år.
	Glenda Jackson 70 år.
17	Dennis Hopper 70 år.
20	John Stuart Mill 200 år.
	500-årsminnet av Christoffer Columbus.
23	100-årsminnet av Henrik Ibsen.

Succéresan, del 1 : *Hemkomsten till Verona*

Bodil mötte upp i Helsingborg, min nya vän, som jag aldrig hade träffat förut. Hon hade skickat mig ett spännande tidsdokumentärt manus från hennes vilda 60-tal som hon hoppades kunna tjäna pengar på, vilket tyvärr var omöjligt genom mig, ehuru jag gärna omedelbart hade publicerat det. I stället träffades vi, och vi motsvarade genast varandras förväntningar. Hon är en mycket intelligent och intensiv dam i min ålder med lungproblem, som en av systrarna Brontë, med samtidigt något indianskt-mexikanskt över sig. Mest identifierar hon sig med Frida Kahlo och Anaïs Nin. Vi hade två goda timmar tillsammans, varunder vi besökte den gamla medeltida kyrkan och stötte ihop med Tomas, som Bodil betecknade som den bästa människan i staden, som just då råkade komma där förbi. Hon är en total outsider och börjar nu bli så upp till åren kommen att hon börjar tröttna på att vara fattig. Hon har alltid avskytt det blindstyrda skygglappsförsedda självgoda etablissemanget och haft svårighet med detta i hela sitt liv, då hon kommer från en stor elitistisk familj. (Hon har sjutton syskonbarn och två egna.) Hennes livs problem är hennes lidande av denna ständiga konflikt vars energier hon tenderat att vända inåt mot sig själv i stället för att vända dem mot källan – vanmaktens eviga problem, som jag också alltid känt av men kunnat kanalisera mig ut ur genom litteraturen och musiken.

Det hade varit en hemsk vinter i Sverige med 65 dagars djupfrysning, tills det äntligen släppte den 27 mars. Våren var mycket försenad, och det skulle tvärsäkert även sommaren bli. Jag hoppades i vanlig ordning få möta våren i Italien eller Grekland och satsade på detta, om dock resan nu på grund av sin sena start måste bli en kortare vårresa än vanligt. Jag hade bara 22 dagar på mig och kunde inte besöka Turkiet och Bulgarien. Ringo hade lämnat Istanbul och var nu i Brasov i rumänska Karpaterna i väntan på att kunna fara vidare till Indien, där vi hoppades kunna ses i höst. Däremot väntade mig doktor Sandy som vanligt i Athen och Francesco med Silvia och nyfödd bebis i Bari, där eventuellt även Sergio med sin Silvia skulle möta upp. Vidare låg Rom på programmet, min gamle vän Attilio hade hört av sig från Kalabrien, eventuellt kunde jag besöka nya vänner i Lucca och en gammal elev i Monza utom Lorella med Gian Carlo i Biella, så alt var möjligt som vanligt. Främst väntade dock mitt äldsta kusinbarns bröllop i Verona den första april.

I Köpenhamn varnades det i alla högtalarna oupphörligt för fick- och bagagetjuvar. När jag steg på tåget sprang det en desperat svensk flicka omkring och skrek till alla: ”Har någon sett min ryggsäck?” Hon hade tydligen lämnat sin ryggsäck i en kupé (med alla sina värdesaker) och gått ut på perrongen för att orientera sig och funnit ryggsäcken borta när hon kommit tillbaka. Stationen vimlade av invandrare främst från Balkan och Orienten, men det är första gången någonsin jag upplevat att någon fått hela sin ryggsäck stulen.

Jag var ensam i min kupé ända fram till den tyska gränsen, där en gränspolis kollade mitt namn och pass och rapporterade min förekomst till okända myndigheter via mobiltelefon. Mitt enda ressällskap blev sedan från Neumünster en trygg turkisk matrona med huckle som skulle till Nürnberg.

Återstoden av resan till Verona förlöpte utan problem, ehuru tåget blev försenat. Man kunde njuta av resans första riktiga cappuccino-kaffe i den italienska restaurangvagnen från München, och därmed kändes redan hela resan som säkrad.

Allt var väl i Verona. Alla mådde bra, ehuru Achilles lillebror Nereo hade gått bort endast 83 år gammal. Det var det enda molnet på himmelen. Våren var lika försenad som i Sverige och ansågs fördröjd med en månad. Allt var klart inför mitt kusinbarns bröllop på lördagen, till vilket 92 gäster var inbjudna. Achille såg med fasa fram mot detta. ”92 gäster med en kostnad av 120 Euro för varje gäst – det är inte anständigt.” Han avskydde allt onaturligt och tillgjort, och jag delade denna avsky med honom men ville ändå ge bröllopet en chans. Giordano var dock den äldsta av min kusins söner och den jag själv alltid haft den största svagheten för. Min andra kusin Cristina fyllde 52 år, vilket vi firade med Achilles bästa vin och fest både till lunch och middag. Återseendet med min äldsta kusin Alberto var mer än hjärtligt, han hade fått problem med tänderna och kunde bara tugga med halva käken tills han skulle få en ny brygga, men vi passade på att kolla min syn i hans verkstad – han var ju optiker. Det visade sig att mina ögons seendeförmåga skilde sig med 3,5 enheter. Det betydde i praktiken att jag i princip varit enögd hela livet och bara haft mitt högra öga som hjälp till bedömning av avstånd, alltså uppfattning av den andra dimensionen. Jag borde alltså skaffa kontaktlins för det öga som jag hittills egentligen aldrig kunnat se med, var hans slutledning. Jag medgav att jag alltid sett dåligt på höger öga och var honom tacksam för äntlig bekräftelse av detta faktum.

Det blev alltså en hejdundrande hemkomst till Italien och Verona i vanlig ordning med stora fester därstädes att se fram emot. Jag lekte fortfarande med möjligheten att kanske göra en avstickare från Athen till Sofia i Bulgarien, men jag uppsköt den möjlighetens avgörande tills jag skulle kunna bedöma situationen bättre i Athen.

(forts. i nästa nummer.)

Den besynnerliga bombresan, del 20: *Att skapa ett hem.*

Detta bedömer jag som ungefär det mest konstruktiva man kan ägna sig åt i livet, att skapa ett hem för en familj att kunna frodas i och trivas i och även för vänner och för verksamheter som kräver frid och ro. Ett hem blir bara stabilare ju längre det består genom att det samtidigt blir allt trivsammare, charmigare och rikt på minnen. Därför är även något av det mest uppslitande man kan göra att upplösa ett hem, ty det är därmed inte bara hemmet man stänger, men man stryker ett streck över dess minnen och levande historia. I princip innebär upplösningen av ett hem det samma som att riva ett museum med allt vad det innehåller, bildligt talat. Principen är den samma.

Därför är det också desto ljuvligare att komma till ett hem ju längre det har fått leva. Det äldsta hemmet jag besökte under resan var väl mina vänners i Bulgarien, som i stort sett har förblivit oförändrat sedan 50-talet. Mina släktingars hem i Verona är från

1970 och helt oförändrat sedan dess, och även Franco hade kvar samma hem som senast jag fick se det för 14 år sedan. Kontinuitet är något underbart, ty så länge den fortsätter är den fortlöpande kreativ och därför positiv. Att avbryta den är att döda eller dö.

Det regnade när jag lämnade Verona, men tågen höll ändå tiden trots ett helt insnöat Brennerpass (1375 m.ö.h.) med meterhöga drivor. Samma Michelangelotåg jag kommit till Verona med från Rom nådde München punktligt, men sedan blev det värre med Köpenhamnståget, som var helt knökat med framför allt skidturister som fyllde korridorerna och blockerade toaletterna med sina skidor och pyramider av bagage. Vid midnatt kördes man ut från sin kupé där man just behagligt insomnat i sittande ställning. Min platsbiljett gällde för en rökarkupé som helt hade ockuperats av en vild familj med krigande småbarn. Natten blev förfärlig naturligtvis, och tåget blev nästan en hel timme försenat. I Jylland förhärskade dimmorna, men plötsligt på Fyn lättade dessa för att ge rum åt just det strålande vårsolsken man saknat på hela resan. Enligt hävdvunnen tradition vägrade jag ta bron till Malmö fastän jag skulle till Lund, för att i stället njuta av färjeöverfarten till Helsingborg, där jag enligt samma tradition intog min lunch på *"Restaurant China Town"* vid Sundtorget, en vana jag hållit fast vid sedan 1990.

Vad man genast saknade så fort man kom över Alperna var det klara vackra sångbara italienska språket i sina öron med dess blodfulla och sprudlande välljud. I stället måste man stå ut med de germanska sluddrandena, helt omusikaliska som gutturala läten med fula skorrningar och det mesta av språket svalt ner i halsen. Hur kan man över huvud taget umgås på sådana helt oartikulerade språk? Man förstår inte hur de kan acceptera det själva. Norskan och framför allt finlandssvenskan är då undantagen, medan finskan i sin övertydlighet nästan representerar en motpol. En annan slående motpol är skånskan, som torde vara ett av om inte det diftongrikaste språket i världen.

Sista anhalten före hemmet blev Lund, där jag har turen att sedan åtta år tillbaka ha den gamla klasskamrat boende som jag alltjämt har den bästa kontakten med. De bjöd på sill och potatis, och ingenting kunde vara välkomnare än det efter alla resans uppsjöar av olika överväldigande dieter av alla de slag, medan jag till efterrätt kunde bjuda på en *Pan d'Oro* från Verona med vaniljsocker, den som blivit över från påskfesten i Verona och som släkten anförtrott mig. Lundensarna hade aldrig ätit något liknande och var överväldigade inför denna smakfulla nyhetens behag. Vi satt till bords i tre timmar varunder vi i vanlig ordning diskuterade all världens gång i några fall *'from bad to worse'* och i vissa fall i någon mån till någon bättring. Läget är som alltid allvarligt men aldrig hopplöst – eller är det tvärtom? Det är kanske det som är frågan.

Även här fann jag alltså ett underbart och idealiskt hem som verkar ha den goda kontinuiteten inne, och vår relation är den samma som för 42 år sedan. Det är bara att bygga vidare.

Men det besynnerligaste i Sverige var vädret. Här hade jag haft regn på hela resan och i varenda stad utan undantag med bara rå kyla och fientlig motvind överallt, men i Sverige var vädret paradisiskt och verkade stabilt. Folk satt och solbadade i parkerna med bara armar och kortbyxor och njöt, och det blev bara varmare. Det var nostalgiskt att besöka de gamla ställena omkring Lundagård där Valborgsgänget huserat i så många år med den äran, men Göteborg väntade, och jag måste ta tåget vidare samma dag. Men i Göteborg förekom samma fenomen: härlig vårsol med folk solbadande överallt, som om det aldrig förekommit något annat. Jag hade förgäves letat efter våren överallt omkring Medelhavet, och så hann den före mig till Skandinavien. Så var det med det.

Ens eget hem väntade med räkningar och refuseringar i vanlig ordning, men jag fick även mysteriet i Biella löst. Som jag trott hade Lorella och Gian Carlo varit bortresta och inte haft möjlighet att meddela mig detta. Som plåster på såren stod jag fast vid mitt förslag att jag gärna skulle ha dem med på min resa till Spiti och Ladakh i augusti. Men det blir i så fall en helt annan resa. *Slut. (våren 2004).*

Dröjsmålsresan, del 10: *Vändpunkten.*

Alexandropolis var sig likt, men då vädret var alldeles exceptionellt vackert dominerades hela havshorisonten av Samothrakes överväldigande branta klippor, som reste sig ominöst som en urtidsfästning ur havet av titaniskt monumentala proportioner. Här samlade sig Olympens gudar för att bevaka och rådgöra om kriget vid Troja, som de härifrån hade god överblick över. Samothrake var också pelasgiernas sista fäste, det urfolk som bebodde Grekland innan dorerna, aetolerna, jonierna och kelterna invaderade Hellas genom folkvandringar norrifrån.

Jag fann snart min gamla sylta ”Nereiden” med samma gamla vanliga ordknappa värd, som jag nu gästade för tredje året i rad. En *moussaka* med Retsina läkte alla sår från Bulgarien och Turkiet. Islam är som en paralyserande ökentorka, som måste få en att förtorka och försmäkta av brist på frihet, som omedelbart infinner sig vid gränsövergången till Grekland, där den direkt kan materialiseras genom fri tillgång till obegränsade mängder Retsina.

På samma ställe infann sig en spanjor som arbetade i Istanbul med att ge kurser i franska. Var tredje månad löpte hans uppehållstillstånd ut, varför han måste ta en dag ledigt för ett återbesök i EU (Grekland), där han då automatiskt erhöll nytt uppehållstillstånd i Turkiet för tre månader. Han berättade att många européer boende i Istanbul följde samma mönster.

Det var ljuvligt att få ta igen sig på den gamla ”Nereiden”, och min gode värd var frikostig med en hel halvliter av det bästa Retsina, vilket behövdes efter all bulgarisk och turkisk urvattning. I Turkiet hade jag till och med varit nykter. Aldrig mer!

Nästa etapp till Thessaloniki gick tämligen smärtfritt, så att man vaknade upp lagom till Thessaloniki, där jag återuppsökte min gamla bar och kunde slå mig ner vid en efterlängtad kopp kaffe i morgonstökets folkvimmel – köerna var långa till baren klockan sju på morgonen. Den stora frågan var vad det skulle bli av resten av min resa. Jag överraskade mig själv med att överväga en direkt hemresa till Verona. Jag var väntad till den 14-e, det var nu den 9-e, men jag kunde inte hoppa över Rom och Milano utan att ge dem en chans. Jag skulle få svar på mina frågor om mitt vidare reseöde på Internet i Athen.

Även om snön ännu låg kvar på Parnassos var våren definitivt i oavvisligt antågande, det var varmt ute, och tåget körde med öppna fönster hela vägen från Thessaloniki till Athen. Det var mer än vanligt stökigt på tåget, då det var lördag och tåget delvis var ockuperat av skolklasser i den värsta åldern. En vagn var som en tjattrande papegojaffär men med dubbel förstärkning. Det var bara att ta betäckning. Tåget var så överfullt att man hela tiden kördes bort från sin plats av nypåstigna passagerare med reservationer, varvid man varje gång fick leta genom hela tåget efter ett nytt ställe att få vila sina gamla trötta ben. Särskilt trångt var det omkring baren, en minimal sådan, där alla trängdes för att få kaffe eller softa drinkar. På grund av trängseln och knuffandet rann åtskilliga vätskor ut på golvet i strida strömmar och vätte ner folks papperspåsar och fötter tills det var för sent för att kunna undvika det, och dofterna av kaffe, Fanta, påtrampade bananer bland andra oidentifierbara stanker av utspillt innehåll fyllde tågvagnarnas atmosfär med besynnerligt blandade aromer.

Dock kom tåget punktligt fram till Athen i prunkande våryra, där katastrofen väntade. Det fanns inte plats för mig i härbärget. Det internationella vandrarhemmet var fullt fastän jag sagt att jag skulle vara tillbaka efter en vecka och de sagt att det skulle gå bra. Jag fick traska ut i staden på jakt efter någonstans att sova till överkomligt pris, vilket jag visste att var en omöjlighet. Det internationella vandrarhemmet betingade ett pris på 8:16 för säng med lakan. Jag hänvisades till ett hem ”Lozann” där priset skulle vara 10 Euro. Det visade sig också vara fullt och bara ha enkelrum för 25 Euro. Jag traskade vidare. Ett annat krävde 15, ett annat 16. Till slut gick jag tillbaka till mitt primitiva härbärge från förra året, ”San Remo”, som då kostat 6 Euro. Nu kostade

det 15 utan lakan, men jag fick det reducerat till 12. Det var nog det bästa jag kunde finna i Athen under omständigheterna. Athen är ju med i EMU och har fördyrat ihjäl sig självt bortom all mänsklighet.

Samtidigt gifte sig Charles med Camilla, vilket föranledde hysterisk massglädje världen över genom frenetisk massmediehysteri över saken, som på något sätt klingade falskt. Naturligtvis unnar man Charles hans första stora kärlek, som han alltid bedrog Diana med, men glädjen däröver kändes väldigt krystad och artificiell för att inte säga ansträngd.

Det var således ett Athen i våryra man kom hem till extatiskt över Charles nya äktenskap direkt från en 30-timmars tågresas strapatser utan mat på vägen med avvisning från alla härbärgen, som den finska soldaten som kom hem från fronten och massakrerna på Karelska näset och möttes av det välkomnandet att han omedelbart blev bestulen på sin välförtjänta soldatlön. Så kändes det, och man kände sig mera utanför EU:s hektiskt rika och frenetiskt svindlande samhälle än någonsin.

Det var med den största ovilja jag tog in på ”San Remo”, men det gavs inget alternativ, då alla andra var så mycket dyrare, fastän ”San Remo” med sina 12 Euro hade fördubblat sitt pris sedan förra året. Jag fick ett mörkt rum i bottenvåningen, där det tills vidare inte bodde någon annan, men på kvällen kom det en ung man från något arabiskt land och under natten en till. De verkade dock skötsamma. Jag fick en god natts sömn, men när jag på morgonen klädde på mig låg min plånbok fel i min jackficka. Jackan hade hängt över min stol närmast min säng. Jag kollade innehållet. Alla kontanter var borta, närmare 1000 kronor i Euro och kronor. Någon hade alltså medan jag sov smugit sig till min jacka, kollat dess innerfickor, fiskat fram plånboken och tagit alla sedlar.

Värden låg och sov i entrén. Jag väckte honom försiktigt och meddelade honom saken. Han lovade att åtgärda den diskret.

Men det var första gången under mina 16 års resor (fler än 20) som jag råkat ut för något sådant i Athen och därtill på ett vandrarhem på lömskaste tänkbara vis under natten. Det hade legat mer i min association till den vid sin hemkomst plundrade krigaren än vad jag kunnat ana.

(I nästa nummer: *Flykten från Athen.)*

Jubileumsresan, del 5: *Chock i Kausani.*

Diwalislaget pågick hela natten. Man undrade i sitt stilla sinne hur många hinduer denna natt skulle få men för livet genom dålig hantering av fyrverkeripjäser av dålig kvalitet och smällare som exploderade i händerna, brann av för tidigt, träffade folk i ansiktet eller satte eld på damers slöjtunna kläder. Skulle siffran bli femsiffrig eller sexsiffrig? Det skulle naturligtvis som alltid i Indien icke föras någon olycksstatistik. De som strök med fick stryka med på eget ansvar.

Summan av Joshimath blev därmed rena krigsskulden. Allting var på tok. Vädret sket sig, så att det blev 11 grader på mitt hotellrum, när jag beställde en middag där blev det rena giftstuvningen på mest bara chili, de unga pojkarna i direktionen kunde mycket dålig engelska och missförstod allt, så att jag när jag skulle lämna hotellet fyra på morgonen och enkom utbett mig om att en grind skulle hållas olåst, så att jag kunde slippa ut, och de beredvilligt och vänligt svarat ja på allt, så var icke desto mindre båda grindarna låsta med hänglås till morgonen, så att jag inte hade annat val än att klättra över och hoppa ner från muren med livet som insats. Aldrig hade jag upplevt Joshimath vildare, kallare eller svårare.

Ändå var det inget fel på personalen. Det var unga käcka gossar av enbart vänlighet och den bästa vilja i världen. De var bara dåliga på engelska. Det är alltid kritiskt med

värdskapsskifte. Mina gamla värdar på Shailja hade varit perfekta medan dessa unga pojkar helt saknade erfarenhet.

Emellertid gick lyckligtvis den 193 km långa resan till Kausani med tre byten och över Garwhals svåraste vägpassager smidigt till, och jag nådde fram efter bara 10 timmar. Den första bussen var det inga problem med, i Karanprayag hoppade jag nästan på en buss till Ranikhet när det dök upp en jeep till Gwaldam med idealisk chaufför, som körde både försiktigt och effektivt, fastän jeepen ibland tyngdes av 14 fullvuxna passagerare. I Gwaldam hade jag turen att genast få en jeep vidare till Garur, där den sista bussen snällt stod och väntade, som jag genast kunde hoppa på. Ovädret över Joshimath hade återgett mig det panikartade syndromet ”fruktan för bortspolade vägar”, men ehuru tillknycklade och uppbrutna fungerade vägarna ända fram.

När jag steg av i Kausani möttes jag genast av en gammal vän, samma trotjänare hos hotell Uttarakhand som tog emot mig redan första gången 1995. Mycket hade hänt sedan dess. Då hade det billigaste rummet kostat 50 rupier, nu kostade det 550 och hade försetts med varmdusch och television, något otänkbart i Kausani för tio år sedan. Denna totala dekadens chockerade mig, och jag kände mest för att vända mig till ett annat hotell genast. Min vän var dock resonabel, och sista priset slutade på 250. Det visade sig sedan att varmvattnet i det rum jag fick, nummer 1, inte fungerade, så det blev en ännu kallare välkomstdusch än i självaste Joshimath. (Det kunde jag dock använda som argument för att få ner priset ytterligare, då prospektet faktiskt lovade varmt vatten åtminstone från 7 till 22, – enligt ett annat prospekt dygnet runt.)

Jag var likväl tvungen att stanna två nätter i Kausani för att äntligen unna mig en dags vila, den första för resan. Jag hade sprungit väl hårt i bergen och ådragit mig en hälsenssträckning och ett öppet skavsår, så att jag inte mer kunde gå utan att halta svårt. Det var bara att tvinga mig till att ta det lugnt och njuta av solen och skönheten och lugnet i Kausani, som dock den tilltagande kommersialiseringen hotade att förinta helt och hållet. Under kvällen dånade televisionerna i angränsande rum medan Calcuttaturisterna skrålade för fulla muggar, särskilt damerna, som lät som en öronbedövande hönsgård. Några av damerna hade obeskrivligt höga röster som hördes vit och brett över hela kontoret på en lokal rotvälska som mest lät som kacklande kalkoner.

Kausani blev därmed något av en krispunkt. Den förödande kommersialiseringens vulgarisering av det ljuvliga Kausani berövade en nästan lusten att återvända hit mer, så att det kändes som att denna resa var den sista man gjorde av det här slaget i Uttaranchal.

Nästa morgon for jag åstad till Ranikhet, och det var ett lyft, då jag aldrig hade varit där förut. Bussresan dit tog bara fyra timmar fastän det bara var fem mil dit, ty allting inträffade på bussen. Det var en riktig skumpabuss som fick damerna att spy högröstat ut genom fönstren hela vägen, som mest bestod av försåtliga hål och egendomligt onödiga farthinder, så dålig som vägen var. I sina fina högtidssarees var damernas demonstrativa ulkanden hängande halvvägs ut genom fönstren hela vägen nästan tokroliga genom sin absurda överdrivenhet. Plötsligt stannade bussen mitt i vägen, och alla passagerarna rände ut, som om bussen skulle explodera. Lyckligtvis gjorde den inte det. Stoppet gällde ett mycket litet lokalt sanktuarium som alla skulle ut och pussa och lägga en slant till och märka sig i pannan med. Sådant är vanligt i Indien. Lika snabbt och energiskt fyllde de bussen genast efteråt igen. Den var naturligtvis proppfull hela vägen med trängsel även i gången.

Värre var det att ena framhjulet plötsligt halkade ur sin axel. Det blev en timmes reparation på vägen, lyckligtvis vid ett testall. Därför tog den korta resan så lång tid. Priset var 50 rupier (10 kronor).

Ranikhet blev en glad överraskning. Det var ett trevligt ställe berömt för sin utsikt, men ehuru man inte såg ett enda berg för det dålig vädret i norr (det måste ha regnat och snöat dagligen i Joshimath ända sedan jag varit där) var det väl värt ett besök för sitt gemyt ändå om dock knappast mer än för en dag. Jag raggades från busshållplatsen till ett gammaldags trevligt hotell som hette Rajdeep med restaurang och terrass mot den myllrande basaren. Där kunde man njuta med te som serverades kannvis.

Man hade snart gått runt hela staden, som hade drygt 20,000 invånare, och kunde sedan ta det lugnt med återhämtning i restauranger och testall för resten av dagen medan man bara kunde trivas trots bara 14 grader på rummet. Ranikhet ligger lika högt som Kausani och lika

långt från Kausani som Almora. Ranikhet blev därmed en idealisk mellanlandning mellan Kausani och Almora, vart jag ämnade fara vidare i morgon.

(I nästa nummer: *Fullt upp i Almora.)*

Lycklig resa med komplikationer, del 7 : *Nya Rothangmardrömmar.*

Det blev en fullkomligt sömnlös natt. Mitt primitiva hotell kryllade av israeler, och i rummet intill mitt bodde en hel familj med tre småbarn, som hade ruljangs hela natten. Det visade sig, när jag steg upp halv 4 efter att ha gett upp allt hopp om någon sömn fullständigt, att alla dessa israeler skulle med samma buss som jag. Hela huset skulle tömmas. Fadern till de tre barnen var en alldeles bedårande person. Han hade satsat på att tillbringa ett helt år med hela sin familj i Indien. Det var ett vanskligt företag, och hans största oro hade gällt hur barnen skulle reagera. De var i åldern 5-12 år och hade hittills varit odelat entusiastiska och positiva, så det var bara att fortsätta. Två månader var redan avverkade.

Hela denna massiva samling av israeler skulle till Manali medan jag var den enda västerlänningen ombord som skulle norrut till Leh. Ombord fanns det ett annat sällskap inhemska talanger som alla skulle till Keylong. Det var mest damer av alla åldrar men även några äldre herrar och en munk. En av de äldre damerna stal min fönsterplats som hon vägrade lämna ifrån sig fastän jag hade reserverad plats. Hon menade tydligen att hon hade rätt till detta privilegium medan jag fick finna mig i att inte kunna fotografera under denna tripp. Det gick helt enkelt inte att sticka upp mot henne. Min vän den israeliske fadern hade gjort samma erfarenhet, att damerna i Indien är mycket ilsknare och aggressivare än männen, hur ofeminint det än är, varför man hellre avstår från sin rätt än riskerar att få tänderna utslagna.

Emellertid underhöll damerna hela vägen. De sjöng den ena sången efter den andra, hur många verser som helst och utan att tröttna. Det var inga särskilt melodiösa sånger, men tydligen var de käcka nog ändå och fulla av berättande innehåll.

Den kritiska punkten på resan var Gramphu, korsvägen under Rohtangpasset, där den ena vägen gick upp mot Rohtang och Manali och den andra gick mot Keylong och Leh. Frågan var vad som skulle hända där. Det enda säkra var att jag och det muntra lokalsällskapet från Spiti skulle stiga av där. Byn bestod av ungefär två hus, högst tre, mitt ute i den vildaste och ödsligaste tänkbara Himalayaterräng. Någon hade sagt mig att det säkert skulle komma en buss över passet från Manali och avhämta oss senast vid 12-tiden. Vi var framme 11, och det regnade.

På något sätt var situationen alltför välbekant: strandsatta mitt ute i vildaste ingenstans i ösregn. Emellertid kom det nästan genast en buss, men den vägrade ta oss med och körde grymt vidare. Efter en timme kom det en annan buss. Samma situation upprepade sig fastän bussen hade fullt av lediga platser. Vad var detta? Skulle ingen buss plocka upp oss? Vi såg en tredje buss komma ned från passet på avstånd, men det var en turistbuss *de luxe* som utan tvekan skulle nonchalera oss som alla de andra. Damerna försökte även stoppa truckar och lastbilar utan resultat. Då beslöt munken att vi alla skulle gå ner till Kokhsar, där alla måste stanna, då det var en *checkpoint* där. Entusiastiskt gav vi oss i kast med företaget. Det var bara det, att det var 6 kilometer dit. Man kunde visserligen ta genvägar över lös terräng och vattenforsar och genskjuta serpentinkurvorna, men ändå.

Jag passerade med allt mitt tunga bagage (ryggsäck + två väskor) en jeep som stod stilla med bara två personer ombord. Jag förklarade situationen och bad om lift till Kokhsar. De ryckte på axlarna och sade nej. Det rågade måttet. Jag lämnade dem i vredesmod, men när jag nästan var framme vid Kokhsar hann de i fatt mig och ville ge mig lift de sista 300 metrarna. Det visade sig att de hade trott att jag skulle ha haft alla de andra tjugo strandsatta och överkörda passagerarna i släptåg medan det dröjt innan de fattat att jag var ensam. Det var ett holländskt par som hade hyrt jeepen för sig själva till Leh. Jag frågade dem om de kunde ge mig lift de återstående 46 kilometrarna till Keylong, men de var tveksamma. De hade tydligen aldrig varit i Indien tidigare och därför ännu inte lärt sig konsten att hantera plötsliga situationer, ett nödvändigt måste i Indien.

I Kokhsar stod en buss med hela mitt Spitisällskap ombord, så tydligen hade ändå en buss till slut förbarmat sig över oss och plockat upp dem. Jag fick en plats, och dagens sista etapp var

räddad. Men vi kom inte fram till Keylong förrän 16.10 efter nästan 12 timmars resa på 185 kilometer. Visserligen hör vägen mellan Losar (det sista samhället i Spiti) och Gramphu till säkert Indiens allra västa vägar, bara en enfilig grusväg hela vägen över ett pass på 4400 meter och genom många bäckar och vattenfall, bitvis var själva vägen en fors i många katarakter, men ändå. 15 kilometer i timmen under nästan 12 timmar är nästan något av ett rekord.

I Keylong löste sig alla mysterier. Det visade sig att en berömd lama var på besök för en exceptionell festival, varunder han skulle hålla tal och predika fred, vilket skulle utsändas i radio på tre språk (tibetanska, hindi och engelska). Det var till detta evenemang som mina muntra damer hade gett sig i kast med ett halsbrytande reseprojekt. Alla hotell var fulla av gäster och pilgrimer till detta evenemang, så det enda jag kunde hitta i Keylong för min övernattning var en säng i ett *dormitory* för 30 rupier. Dusch fanns inte tillgänglig, men jag kunde få en hink med hett vatten i en toalettskrubb. Bättre kunde det inte bli.

(I nästa nummer: *Fast i Keylong.)*

Regnflykten, del 17: *Katastrofen vid Shilla.*

Det var den idealiska *trekking*-dagen. Vi tog det lugnt vid en ordentlig frukost, och vid 9-tiden bar det iväg. Uri visade sig vara vig och följsam och ha rätt tempo inne, och hans pratsamhet förnekade sig inte. Vi hade även till sällskap tre österrikare, två tanter, varav den ena var anmärkningsvärt åt det fysiskt vidlyftiga hållet med många dubbelhakor, och en äldre man. De hade alla tre alldeles tydligt ingen aning om vad de gav sig ut på. Vi körde snart förbi dem och såg dem aldrig mer efter passet.

Även Silvia den lilla backade. Hon hade haft problem med fötterna, och när jag med Uri inväntade de andra uppe på passet ankom bara tre. Silvia hade vänt tillbaka. Det skulle senare visa sig hur klok hon hade varit.

Från passet är det en enda underbar lång nedstigning på sju kilometer 550 meter ner till Wanla, som vi till fullo njöt av. Det var bara att glida och dansa fram. Uri var konversant hela vägen, och vi diskuterade hela det moderna Israels historia. Han var mycket intresserad av Finland och Stalins massiva krigsfiasko därmed, då denne förlorat fem gånger fler män i detta krig än vad som ingick i hela Finlands armé. Jag redogjorde utförligt för både Vinterkriget och fortsättningskriget och framför allt för det enorma företaget att bereda plats och arbete åt en halv miljon flyktingar från karelska näset, den största operation som någonsin genomförts för att mottaga den största folkvandringen som någonsin ägt rum i Norden. Vi diskuterade Ariel Sharon och Shimon Peres, hur Golda Meir kunnat undvika Jom Kippur-kriget, Abba Ebans lysande insatser som Israels främsta ambassadör, diplomat och internationella främjare av Israels sak genom tiderna, Arafats och Nassers alla katastrofala misstag, hur allt som Nasser gjort bara varit dumheter och misstag från Suezkriget till sexdagarskriget inklusive den totala förödelsen av Egyptens ekonomi, hur demokrati och palestinsk självständighet var Arafats största skräck, och så vidare. Vi analyserade hela Mellanöstern-karusellen där medan vi gladeligen och raskt hastade tillsammans genom öknen.

Wanla hade aldrig varit vackrare. Vädret var perfekt, och när de andra tre ankommit klättrade vi genast upp till klostret. Tyvärr var ingen hemma, och allt var stängt och låst, så vi fick bara se det utifrån och den makalösa utsikten därifrån. Det räckte, då vädret var så underbart.

Därefter intog vi vår lunch. Uri och jag intog en underbar idealisk riktig Thukpa-soppa med mynta och te, medan de andra bara drack kalla drycker och vatten. De missade världens bästa lunch. Det var bara att konstatera, att alla mina tre utflykter till Wanla med dess luncher hade varit lika totala braksuccéer.

Sergio hade ådragit sig svåra skavsår och utslag på fötterna med inkrökta tår, varför han tog av sig kängor och sockor. Jag har aldrig förstått mig på dem som vandrar i stekheta bergsöknar med tjocka sockor och pjäxor när sandaler utan strumpor vore det enda drägliga. Men alla italienarna och även Uri hade kängor och sockor. Sergio bad att få låna mina sandaler ner till strömmen där han ville svalka och tvätta sina groteskt deformerade fötter. Jag var inte helt villig därtill, då jag fått reparera mina sandaler ett antal gånger. Till slut gav jag med mig,

och han kom efter en stund nöjd tillbaka. Mina sandaler hade klarat en främmande mans oformliga fötter.

Vi drog ut på lunchen i det längsta då vi visste att återfärden skulle bli besvärlig med ökensol utan skugga genom en uttorkad ravin i timmar under den hetaste eftermiddagssolen utan moln, men Uri blev otålig, och halv 2 bröt vi äntligen upp.

Uri och jag hade snart lämnat de andra långt bakom oss. Då hände det strax före bron vid Shilla. Den ena sandalen gick sönder. Det hände precis före den kritiska ökenvandringen, och en ramponerad sandal skulle fördubbla ökentortyren genom att halvera hastigheten. Det var ingenting att göra, bara att fortsätta.

Uri behövde toalettera, så jag fortsatte ensam. Jag såg honom aldrig mer före Lamayuru.

Ökenvandringen blev just så svår som vi hade förutsett. Det gavs skugga endast på ett fåtal ställen, som tillvaratogs till maximum. Vattnet gick snabbt åt. När man äntligen kom fram till passet möttes man där av rena sandstormen och dessutom en åsnekaravan. Passet hade inte kunnat tillproppas mera totalt ens av en elefant, och det räckte med att en åsna eller mula vägrade gå vidare, så stoppade hela karavanen så att ingenting kunde rubba den ur fläcken. Sandstormen brände i ansiktet, och karavanförarna bad mig bevekande att ta mig förbi åsnorna så att dessa lättare skulle kunna ta sig över passet. Det var bara att ta sig över de knivskarpa klipporna ovanför åsnorna och passet ner på andra sidan i den rykande sandstormen, där man äntligen kunde börja ta sig ner i lä, – men öknen hade aldrig varit vackrare.

Hemkomsten ägde rum 15.55 precis två timmar och 25 minuter efter Wanla. Den snabbaste vandringen längs denna sträcka tar annars 3,5 timmar, men jag hade ju gått med en brusten sandal, och vreden däröver hade varit total.

Uri kom fram efter 40 minuter, och de andra efter ytterligare 20. De hade gått fel. Efter bron vid Shilla hade de fortsatt upp för strömmen i stället för att vända in i den långa uttorkade ravinen mot passet. Dessutom hade Francesco blivit akut magsjuk och fått sätta sig två gånger med neddragna byxor – föga roligt i öknen med bara virvlande sandstoft bland skarptandade klippor och stenar.

Men alla hade i alla fall kommit till rätta, och lilla Silvia var glad över att hon stannat hemma. Hon var nu fräschast av oss, och hon hade bara gjort nytta hela dagen med att tvätta kläder och föra dagbok. Alla var trots allt nöjda.

Som omväxling mot den tröga servicen och dyra ensidiga maten i hotell Dragons restaurang gick vi till kvällen upp till Shangri La, ett blygsammare men mera sympatiskt ställe. Där gottade vi oss i *skew* och kaffe, men italienarna beställde tyvärr fel och fann maten ännu sämre än hos Dragon. Sergio och Silvia gick ner dit för att komplettera sin middag.

Därmed var Lamayuruäventyret över för den här gången. Besöket i Wanla hade varit underbarare än någonsin med sitt generösa strålande solsken trots katastroferna vid Shilla, och vi såg nu fram mot en mera fridfull avrundning av vår en veckas trekkingtur i Alchi.

(I nästa nummer: *Mörk dramatik i Leh.)*

Länstolsresan, del 23: *Möte i Triund.*

”Sätter man sig in i Francis Bacons skrifter och sätt att tänka framstår det nästan som självklart att endast han kan ha skrivit Shakespeare. Problemet kompliceras av att han själv gjorde allt för att dölja sitt dramatiska författarskap då han hade all anledning att göra det. Hans ställning och karriär hade varit slut om han exempelvis avslöjats som författaren till *”Richard II”.* Men dessa argument måste du redan känna till. Ett annat problem är att folk inte av sig själva inser det självklara i att endast Bacon kan ha skrivit Shakespeare. Men det finns många sådana självklarheter som mänskligheten måste tvingas inse, då folk tydligen inte gör det av sig själva.

En av dem är frågan om den massmediala hjärntvätten, varmed de styrande i väst håller befolkningen under kontroll genom hjärnförstörande skvalprogram och reklam. Praktexemplet är Silvio Berlusconi, som håller Italien sysselsatt och i schack genom flöntiga underhållningsprogram, där vem som helst kan vinna massor med pengar och där man alltid fängslas av vackra balettflickor. Det är hårresande dumt och billigt, men den dumma

majoriteten går på det och får sina hjärnor förstörda genom mental enkelriktning och inskränkning.

Till den massmediala frågan hör också den dåliga masskräpkonsten, främst den abstrakta skrotkonsten, den obegriplig moderna litteraturen som bara gör sig till med att förstöra språket, funkisarkitekturens ödsliga och sterila nakenhet, som hjälper till med att förstöra miljön i alla städer på bekostnad av det vackra, det pittoreska och det mänskliga; den hårresande populär- och rockmusiken, som man tvingas höra i vilket land som helst genom de allestädes närvarande högtalarna vanligen av dålig eller sprucken kvalitet, vilket bara ytterligare försämrar världens sämsta musik; men all modern musik hör också hit. Att musik ser bra och intressant ut på pappret är aldrig någon garanti för att den kan låta bra. Endast örat kan rätt bedöma musik. All musik som inte låter bra är helt utan mening. De galna rockarna som spökar ut sig till monster och skriker och vrålar sin satanistiska drogreklam på scenen genom mest obscena eller helt förryckta åtbörder, som sedan publiken bacchanaliskt deltar i dansande med sprattlande ben och händer är ingenting annat än ett musikaliskt sjukdomsfenomen som förhoppningsvis går över, men hittills har det bara konstant blivit värre hela tiden tack vare drogernas och högtalarnas mentala förstörelseprocess. Drogpsykoser och hörselskador för livet är det enda resultatet, som sätter outplånliga negativa spår.

Relaterad till denna självklarhet är det fördärvliga i allt drogintagande från tobak till knark och sprit. Naturligtvis är det förödande, och alla vet om det men röker och super och knarkar lika förbannat ändå. Det största hindret för mänsklighetens utveckling och välfärd har alltid varit hennes egen oförmåga eller ovilja till att acceptera självklarheter och låta förnuftet visa vägen i stället för självsvåldet.

En annan självklarhet är fenomenet Kina och dess absurda politiska existens som en ensam extrem monsterstat i en för övrigt nästan helt demokratisk värld, men de ledande demokratiska ländernas politiker och affärsmän är så dumma att de backar upp och investerar i och kryper fjäskande för Kina i den befängda illusionen att de kan tjäna pengar på Kina, att Kina är världens främsta guldkalv att ösa snabba pengar ur, medan i själva verket hela det kinesiska samhället vacklar och dess ekonomi när som helst kan kollapsa. Dess valuta är övervärderad, de satsar tusentals miljarder i storhetsvansinniga miljöfördärvningsprojekt i stället för att åtgärda landets brister, järnvägen till Tibet, dess största projekt någonsin, kan aldrig löna sig och är lika absurt som Nazi-Tysklands koncentrationslägersprojekt, och det näst största, den stora dammen för Yangtse, kan när som helst sprängas genom jordbävning så att alla städer längs floden spolas bort, medan tiotals miljoner vanliga kineser tvångsevakuerats för de makthavandes fåfängas och omänsklighets skull. Tibet är det svåraste utslaget av Kinas vanvettshysteri. Kina gör allt för att utplåna det tibetanska folket och kulturen för att ersätta dem med en kinesisk för att för alltid befästa Kinas herravälde över Tibet, medan det bara väcker accelererande protester över hela världen, som visar på Kinas katastrofala miljöförstöring av Tibet. Kina vet att det anstränger sig för att förstöra Tibet fullkomligt och gör det avsiktligt, bara för att den skurken Mao satte Kina på den kursen, denne Mao, som hela västvärlden hyllade och kröp för bara för att Amerika bar sig illa åt i Vietnam, medan alla villigt blundade för hur illa Maos Kina bar sig åt i Kina och mot sitt eget folk, vars offer uppskattas till mellan 150-200 miljoner. Kina öppnade till och med eld mot sitt eget folk på Himmelska Fridens Torg mitt i huvudstaden Peking den 4 juni 1989, aldrig har Kinas regerande partis grymhet och omänsklighet tydligare visat sitt rätta nakna ansikte av bara cynisk omänsklighet och fåfänga, och ändå fortsätter kineserna att hylla och dyrka Mao och följa sitt djuriska regeringsparti, som om de vägrade inse självklarheten i dess fullständigt oacceptabla existens.

Dock är Gud och reinkarnation ingen självklarhet utan enbart en trosfråga. Detta måste jag be om att få poängtera. En självklarhet är alltid uppenbar, men varken Gud eller själavandring är något uppenbart. Det är fördolt och mystiskt och kommer alltid att så förbli, vilket dock i stället just därför desto mer förhöjer dess magiska attraktionskraft. Människan har alltid sysslat med sådant och måste alltid få syssla med sådant. Det är en självklarhet."

"Men tillbaka till huvudargumentet," sade jag. "Så du menar att Moses, Buddha och Jesus hade ungefär samma insikt i sin egen gudomliga förmåga som universella individer, och att Francis Bacon hade en liknande insikt?"

"Ja, och först i vår tid har man börjat förstå Francis Bacons djupare insikter genom de clairvoyanta teosoferna, Rudolf Steiner, det europeiska intresset för hinduism och buddhism, *new age*-explosionen av en ny intellektualitet och den nya esoteriken."

”För bara några år sedan fördömde du den nya esoteriken som mänskligt otillgänglig.”

”De flesta esoteriker är diffusa, men Francis Bacon är helt klar och kanske den enda klara av dem. Men hans insikt i vad jag vill kalla den gudomliga hemligheten skiljer sig från de tidigares genom att han var jurist och politiker och diplomat och omsatte sina insikter i det rent praktiska inom dessa tre områden. Han stakade ut Englands politik för tre århundraden framåt, han är grunden i det engelska rättssystemet, hans juridiska sätt att tänka och sinne för rättvisa har satt sin prägel på hela den engelsktalande delen av världen, och han insåg även före alla andra kapitalismens, puritanismens och absolutismens återvändsgränd och dödsfälla. Bacon omsätter sin gudomliga insikt i dualistisk form, vilket särskilt framgår ur Shakespearedramerna, som alla är lika dualistiska som Dostojevskij. Och genom sin dualism utplånar han sig själv. Dualismen, det mänskliga samarbetet och mänsklig samverkan, blir hos Bacon viktigare än egot. Han ser hur samhället skall fungera genom samarbete och rättvisa, inte hur individen skall styra det och hålla pli på mänskligheten. Däri ligger kanske Bacons största storhet. Han gav allt genom sin omsorg om samhället och människorna genom sina fyra stora insatser inom filosofi, vetenskap, politik och teatern. Och denna dualistiska inriktning tror jag fortfarande är livsviktig för hela mänskligheten och något som vi kan lära oss mycket av.”

Vi hade som vanligt gått upp till Triund tillsammans, igår hade det tagit mig 2,5 timmar men nu tog det två, och vädret var om möjligt ännu härligare än igår. Det var Domsöndagen, då vi brukade hålla våra bejublade konserter i Annedal, och det var mina sista dagar i Indien. Min buss skulle avgå tisdag kväll och mitt flyg torsdag morgon, så att jag skulle hinna hem till Göteborgs Skrivarsällskaps novembercafékväll och första advents kyrkfestligheter. Jag ville gärna fortsätta till snögränsen, men Johannes varnade mig: ”Du har bara sandaler, och snön kan bli besvärlig på vägen.” Det blev den, men vi kom fram, och Lakka kokade te åt oss i *Snow Line Café* – jag hade lovat att hälsa på honom denna dag. Även andra vandrare infann sig – ett franskt par från Lyon, och en trio på tre unga män av mycket olika ursprung och karaktär, en ung entusiast, en munk och en tystlåten äldre man. På vägen ner sedan mötte vi det ena sällskapet efter det andra – alla skulle upp till Triund denna dag, och det var som om högsäsongen i McLeod Ganj fortfarande höll på. Ändå hade vintern börjat, nätterna var kalla, och även i mitt rum i Dharamsala sjönk temperaturen till 13 grader. Det var en egendomlig blandning av sommarhetta på dagen under paradisiskt solsken och mördande vinterköld på natten. Om det ändå varit lika vackert i Darjeeling!

(I nästa nummer: *Farväl till Himalaya.)*

Göteborg 23 april 2006.

www.fritenkaren.se